

มาตุใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “การร่วมอนุโมทนาบุญกับผู้อื่น”

กราบนมัสการหลวงพ่อดีที่เคารพอย่างสูงครับ ผมขออนุญาตถามเรื่องการร่วมอนุโมทนาบุญกับผู้อื่นดังนี้ครับ

๑. ในการร่วมอนุโมทนาบุญกับผู้อื่นที่ตัวเขาได้ทำบุญทำทาน เมื่อเราได้เห็นเขาได้ใส่บาตรพระสงฆ์ ถวายสังฆทาน ถวายปัจจัยสร้างวัด สร้างโรงพยาบาล การบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อเราได้เห็นได้รู้ เราก็ตั้งใจเป็นกุศล และเอ่ยคำพูดว่าขอร่วมอนุโมทนาบุญด้วยครับ สาธุ อย่างนี้ถือเป็นการร่วมอนุโมทนาบุญร่วมกับเขาที่ดั่งามถูกต้องไหมครับ

๒. ในปัจจุบันเมื่อมีบุคคลใดไปทำบุญมาก็จะมาเขียนลงในเฟซบุ๊กกว่าตนเองได้ทำบุญอะไรเมื่อไหร่ ถ้าเราตั้งใจเป็นกุศลและร่วมอนุโมทนาบุญด้วยกับเขา ถือว่าเป็นการร่วมอนุโมทนาบุญด้วยไหมครับ

๓. ถ้าสิ่งที่ถามในข้อที่ ๒. ถูกต้อง การที่ผมได้ทำบุญอะไรมาและนำมาเขียนในเฟซบุ๊กว่าได้ทำบุญอย่างนี้มาและเอาบุญมาฝาก ถือว่าเป็นการบอกบุญให้แก่เพื่อนและผู้อื่นให้ร่วมอนุโมทนาบุญด้วย อย่างนี้ได้ และถูกต้องไหมครับ

๔. ถ้าเราได้อ่านเรื่องราวในสมัยพุทธกาล เช่น ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีท่านได้สร้างวัดเชตวันมหาวิหารถวายพระพุทธรูปเจ้า เมื่อเราอ่าน ได้เกิดความซาบซึ้งในบุญนั้นแล้วเราก็ร่วมอนุโมทนาบุญด้วย ซึ่งเหตุการณ์นั้นได้ผ่านมานานแล้ว ถือเป็นการร่วมอนุโมทนาบุญด้วยไหมครับ

๕. ถ้าเราเดินทางไปทำบุญ เห็นวัด เจดีย์ พระพุทธรูปที่สร้างไว้สวยงาม แล้วเรา
ร่วมอนุโมทนาบุญด้วย ถือว่าเป็นการร่วมอนุโมทนาบุญด้วยไหมครับ

ขอบคุณอาจารย์มาก

ตอบ : เก็บตกทุกเม็ดเลย ไม่ให้ตกเลยละ

การร่วมบุญ ใช่ การว่าอนุโมทนาบุญมันก็เหมือนเรื่องของใจนั่นแหละ เขาให้ใจ
คิดบวกๆ ใจให้คนคิดที่ดี ถ้าคนคิดที่ดี สังคมก็จะดี

เวลาในชาลพุทธเราถ้ามีศีล ๕ ถ้ามีศีล ๕ กฎหมายแทบไม่ต้องบังคับใช้เลย ถ้า
คนมีศีล ๕ นะ มีศีล ๕ ที่สะอาดบริสุทธิ์ มีศีล ๕ ที่ดี จะไม่มีเรื่องอย่างนี้เกิดขึ้นเลย เรื่อง
ที่ต้องเป็นกฎหมาย เห็นไหม

ศีลธรรม เวลาใจของคนที่มีศีลมีธรรมจะไม่กระทำความผิดเพราะเขากลัวผิดศีล
กลัวผิดศีลคือกลัวบาป กลัวบาปคือจะทำคุณงามความดี สิ่งใดที่ไม่ใช่ของเรา จะไม่
หยิบไม่จับไม่ต้องของใครเลย

แต่ในโลก ในโลกคนเรามีเวรมีกรรมมา คนมีเวรมีกรรมมา คนอึดคัดขาดแคลน
เป็นครั้งเป็นคราว ใช้อย่างนี้เราเจ้อจกันกันได้ เราช่วยเหลือเจ้อจกันกันได้ คนเราเวลามัน
ทุกข์มันยากขึ้นมา

ทีอย่างนี้เวลาเขาทุกข์เขายากขึ้นมา เขาบอกว่าก็ขอแค่ดำรงชีวิต เวลาทำผิดสิ่ง
นั้นไป ทำผิดสิ่งนั้นไปก็เห็นเป็นของเล็กน้อย เวลาคนมันทุกข์มันยากมันคิดแตกต่างกัน
ใจ ถ้าเวลาคิดแตกต่างกันแล้ว หัวใจของคน คนจะคิดให้เหมือนกันเป็นไปไม่ได้

แต่เวลาคนโดยมีหลัก โดยมีหลักว่า ถ้าความดีๆ ความดีก็เปรียบเทียบกันว่า
ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีศีล ศีลเป็นเครื่องวัด เอาศีลเป็นเครื่องวัดคือศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐
ศีล ๒๒๗

เวลาศีลเป็นเครื่องวัดก็ยังเถียงกันว่าของใครผิด ของใครถูก ของใครหยาบใคร
ละเอียด อันนี้ยกไว้ก่อน ยกไว้ก่อน เรากลับมาที่หัวใจใจ

ถ้ากลับมาที่หัวใจ ดุสิ คำว่า “คนเราจิตใจเราดี จิตใจเราดี แต่เราอึดคึด เราไม่มีสิ่งใดที่จะทำสิ่งใด” ทุกคนจะคิดแล้วน้อยใจ เห็นเขาทำบุญ ทำบุญกุศลมหาศาลอย่างนี้ แล้วเราก็คิดว่าทำไมเราไม่มีโอกาสอย่างนั้น เราทำไม่ได้ อย่างนั้น เราก็อยากทำอย่างนั้น พอทำอย่างนั้นปั๊บก็มาเทียบกัน เทียบกันว่า เขามีมากกว่าเรา เรามีมากกว่าเขา

ไม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เทียบที่เจตนา เจตนาของคนทำบุญกุศล เห็นไหม แม้แต่ของเล็กน้อย แต่หัวใจยิ่งใหญ่ ทำแล้วสิ่งนั้นจะยิ่งใหญ่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาทำบุญ ท่านพูดถึงเรื่องปฏิบัติภาวนา ปฏิภาวนา เราได้มาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ใจ เราได้มาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เราตั้งใจ เราอยากทำบุญ ขณะที่เราทำบุญ ขณะทำบุญ ทำเสร็จแล้วเราปลื้มใจ นั่นคือความสะอาดบริสุทธิ์ของเขา

เวลาปฏิบัติภาวนา ผู้รับ ถ้าผู้รับที่สะอาดบริสุทธิ์ เนื้อนาที่ดี เห็นไหม เนื้อนาที่ดี สิ่งนั้นเวลาเราปลูกพืชสิ่งต่างๆ มันจะเจริญงอกงามขึ้นมา ถ้าเนื้อนาที่ไม่ดี เนื้อนาที่ไม่ดีมันก็ทำให้เวลาปลูกสิ่งใดไปแล้วมันไม่ขึ้น มันเสียมันหายไป นี่ปฏิบัติภาวนา ความสะอาดบริสุทธิ์ในการทำบุญใจ ถ้าความสะอาดบริสุทธิ์ในการทำบุญ นี่ก็เขตของมัน

เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์เอง “อานนท์ เธอบอกบริษัท ๔ นะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาเราด้วยอามิสเลย”

นี่เราพูดถึงเรื่องอามิส สิ่งนี้เป็นอามิสบูชาทั้งนั้นนะ ถ้าเป็นอามิสบูชา เป็นอามิสบูชาเพราะว่าเริ่มต้นจากระดับของท่าน ระดับของท่าน คนของเรายังสับสน ยังไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่ง หยิบจับสิ่งใดไม่รู้เลย ศาสนาคืออะไร ไปวัด พอไหว้พระ พระก็คน ทำไมต้องไปไหว้ด้วย

อ้าว! คน แต่เขามีศีล ๒๒๗ คนนะ แต่เขามีศีลจะนะ ดุสิ เวลาหลวงปู่มั่นท่านมีศีลจะของท่าน ท่านอยู่ในความสงบสงัด ท่านอยู่โคนไม้ของท่าน มีคนปรารถนาไปหาท่านเอง นี่ไง ก็คนเหมือนกัน แต่คนที่เขาทำได้ คนเหมือนกัน แต่คนที่เขามีจิตใจที่ยิ่งใหญ่

เราคนเหมือนกัน เราคนที่อ่อนแอ หันซ้ายหันขวาเวลาจะปฏิบัติ ใครจะมาช่วยเราบ้าง ใครจะมาดูแลเราบ้าง ทุกคนเวลาปฏิบัติแล้วจะน้อยใจนะ เอ๊ะ! ทำไมเราทำดีแล้วทำไมไม่ได้ดี ทำไมเราทำดีแล้วไม่ประสบความสำเร็จ ทำไมเราทำดี เห็นไหม ถ้าคนที่อ่อนแอ

แต่คนที่ยิ่งใหญ่ นะ เวลาหลงตาท่านธุดงค์ไป ท่านบอกเลยนะ ถ้าหมู่บ้านใหญ่ ๕ หลังคาเรือนขึ้นไป ท่านไม่อยู่ ท่านบอกว่าคนมันเยอะ พอเยอะแล้วมันวุ่นวาย ท่านจะไปหาบ้าน ๒ หลัง ๓ หลัง

เพราะประเพณีอีสานนี่นะ ถ้าเขามีบ้านอยู่แล้ว มีพระมา เขาจะใส่บาตร ท่านบอกว่าไปดูบ้านเล็กๆ ๒ หลัง ๓ หลังพอที่จะมีข้าวตกบาตร พอข้าวตกบาตรเสร็จแล้ว ถ้าบิณฑบาตแล้วท่านเข้าไปอยู่ในที่สงบสงัด ท่านภาวนาได้ นี่ท่านไม่ได้หวังเลย ท่านไม่ได้หวังบ้านใหญ่ ไม่ได้หวังให้คนมาดูแลเลย ถ้าจิตใจผู้ยิ่งใหญ่ แต่จิตใจคนที่อ่อนแอ มันหวังพึ่งแต่คนอื่นไง

นี่พูดถึงว่า ถ้าร่วมอนุโมทนา มันเป็นเรื่องของวัตถุ มันเป็นเรื่องของสิ่งที่อริยสัจ เรื่องของความจริงที่จับต้องได้ ถ้าจับต้องได้ปั๊บ มันก็วัดกันแบบว่าความคิดหยาบๆ ว่าอย่างนั้นเลย

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งพระอานนทีไว้เลย “อานนที เธอบอกเขา นะ บริษัท ๔ เทวดา อินทร์ พรหมด้วย ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่างบูชาเราด้วยอามิสเลย อย่างบูชาเราด้วยอามิสเลย ให้ปฏิบัติบูชาเถิด”

เพราะปฏิบัติแล้วมันจะเข้าถึงใจ ถ้าปฏิบัติเข้าถึงใจ ใจคนมันดีแล้วทุกอย่างดีไปหมด แต่ถ้าใจคนยังน้อยใจ ยังเหลียวซ้ายเหลียวขวาอยู่ จะทำอะไรให้แต่คนอื่นช่วย เวลาปฏิบัติจริงๆ แล้วมันต้องจิตใจของเราเอง

ที่นี้เพียงแต่ที่อนุโมทนาทานมันเป็นเรื่องของความน้อยเนื้อต่ำใจ ความว่าเราไม่มีบุญกุศล เราทำแล้วเราไม่เทียบหน้าเทียบตาคนอื่น ถ้าไม่เทียบหน้าเทียบตาคนอื่น เราลงทุนโดยที่ไม่ต้องใช้วัตถุเลย เห็นเขาทำบุญ เราอนุโมทนาไปกับเขา เวลาอนุโมทนาไปกับเขา ไปเกิดเป็นเทวดาก็เป็นลูกน้องเขา บารมี เขาสร้างบารมี แต่มันก็ได้บุญ เห็นไหม

แต่ถ้าพออย่างนี้บ้าง เราก็อยากจะป็นหัวหน้าแล้ว เราจะให้คนอื่นอนุโมทนากับเรา เรา
 อยากรจะเป็นพระอินทร์ อยากรจะคุมเขาไป ไฉนนี่มันเรื่องของวิญญูะ เรื่องของวิญญูะไป

ฉะนั้น กรณีนี้เรื่องอนุโมทนามันเป็นช่องทางออกให้คนที่แบบว่าจิตใจเราสูงส่ง
 จิตใจเราสูงส่งไปใหม่ แต่เรื่องวัตถุเราไม่เทียมเขา เราก็อนุโมทนาไปกับเขาได้ แต่ส่วน
 ใหญ่แล้วจิตใจของคนมันทิวฐิ มันไม่ยอมอนุโมทนากับใครหรอก มันจะทำของมันเองไป
 ถ้าทำของมันเอง

นี่พูดถึงถ้าจิตใจเราดี อนุโมทนา มันเป็นเรื่องระดับของท่าน แล้วมันเป็นเบสิก
 มันเป็นพื้นฐานที่ไม่ใช่เรื่องอริยสัจ ไม่ใช่เรื่องการภาวนาเลย ถ้าเรื่องการภาวนาแล้ว
 เรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่ว่า ดุสิ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านเข้าในที่สุดที่
 วิเวก ท่านไปที่ไม่มีคน ท่านไปที่วิเวก กายวิเวก จิตวิเวก สมภาวิเวก ท่านจะไปหาที่วิเวก
 ของท่าน ท่านไม่หาที่คลุกคลี แต่เรา เราช่วยอนุโมทนา เราอยากมีพวกเยอะๆ เรา
 อยากรจะคลุกคลีไป

ที่นี้มันเป็นระดับของท่าน ระดับของบุญกุศล อย่างนี้ไม่ว่ากัน มาเข้าคำถามไป
 “๑. เวลาเราช่วยอนุโมทนาไปกับผู้อื่น ที่เขาทำอย่างนี้ถูกไหม”

ถูก จิตใจยิ่งสะอาดบริสุทธิ์ขนาดไหน ทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ ผลมันยิ่งมาก
 ขึ้นเท่านั้นนะ จิตใจสะอาด เราสะอาดบริสุทธิ์ ทำอย่างนี้ถูกไหม ถูก

“๒. ในปัจจุบันนี้มีคนที่เขาไปทำบุญกุศลแล้วเขามาเขียนลงในเฟซบุ๊กว่าเขาได้
 ทำบุญมาแล้ว ร่วมอนุโมทนาไปกับเขาได้บุญใหม่ ว่าใช้ได้ไหม”

ใช่ แต่โดยหลักนะ โดยหลัก เวลาโดยหลักนี้เรื่องการค้า การตลาด เรื่อง
 การตลาดนี่เรื่องโลก การตลาดผิดพลาด ตลาดผิดใหม่ การตลาดมันก็วิชาชีพหนึ่ง เวลา
 เราทำธุรกิจ เราก็ต้องมีตลาดของเรา เราก็ต้องมีค่าขายของเรา มันต้องมีตลาด แต่ตลาด
 เป็นเรื่องของโลกไป เรื่องของโลก ตลาดมันต้องเห็นสัญญา ไว้เนื้อเชื่อใจกันได้หรือไม่ได้
 แต่เรื่องของธรรมละ ถ้าเรื่องของธรรมนะ

สิ่งที่ว่าในปัจจุบันนี้คนที่เขาทำบุญมาแล้วเขาเขียนลงในเฟซบุ๊กต่างๆ

ในทางโลกนะ คนดีก็มี คนที่มาหลอกหลวงก็เยอะ ถ้าคนมาหลอกหลวงก็เยอะ เขาถึงบอกว่า ในเฟซบุ๊ก ในอินเทอร์เน็ต กฎข้อแรกเลย ห้ามเชื่อ กฎข้อแรกเลย ห้ามเชื่อ ที่เชื่อๆ กันอยู่นี้มันเสียหายหมดใจ กฎข้อแรกเลย ห้ามเชื่อ ที่เขาเขียนมายังเชื่อไม่ได้ ห้ามเชื่อ เพราะเชื่อแล้วเราเป็นเหยื่อเขาใจ แล้วรู้ได้อย่างไรว่าเขาไปจริงหรือไม่จริง แล้วรู้ได้อย่างไรว่าเขาทำหรือไม่ทำ

แต่มันเป็นสื่อ สื่อว่าเขาไปทำบุญที่ไหนมา เราเห็นภาพที่สวยงาม เราก็ชื่นใจได้ แต่เราไม่เชื่อไปกับเขา ไม่เชื่อไปกับเขา โดยกฎข้อแรกเลย ไม่ให้เชื่อไปกับเขา

ถ้าเชื่อไปกับเขา ดูลิ ตอนนี่ที่เขาขายตรงที่เขามีปัญหาที่อยู่นี่ แคร่ลูกโซ่ ก็เชื่อเขาทั้งนั้นนะ ไปกับเขาหมด ทำไมต้องไปกับเขาล่ะ เพราะอะไร

เพราะว่าเราปฏิบัติบูชาได้ เราปฏิบัติบูชาณะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งไว้เลยนะ “อานนท์ เธอบอกเขาณะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาเราด้วยอามิสเลย”

อามิสเราก็ได้ทำมาแล้ว บุญกุศลได้ทำมาแล้ว อนุโมทนาก็ได้มาแล้ว จะไปอนุโมทนาในเฟซบุ๊กอีกนะ

มันเป็นการตลาด มันเป็นโลกใจ ถ้าเป็นการตลาด เป็นโลก เวลาทางโลกเขา เขาว่าตื่นคน เวลาคนมันตื่นแล้วเขาไม่อยู่นะ เวลาเขาจะมีอบกัน ถ้ามันจุดไม่ติดมันก็ไม่ติด แต่เวลาติดแล้ว คุณมีอบนี้ยากมากเลย

ไอ้ที่กระแสเวลาเขาสร้างขึ้นมาก กระแสด่างๆ กระแสมันเป็นเรื่องข้างนอก เรื่องการภาวนามันเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิโลก เป็นเรื่องของจำเพาะตน ถ้าเรื่องจำเพาะตน เราจะได้ดีหรือเราจะทำได้หรือไม่ได้ มันเป็นเรื่องของเรา มันเป็นเรื่องการปฏิบัติของเรา ทำไมการปฏิบัติของเรา เราต้องไปแขวนไว้กับเฟซบุ๊กด้วยล่ะ แล้วเฟซบุ๊กมึงจะพาไปปฏิบัติดีด้วยหรือ มึงจะพาศีล สมาธิ ปัญญาให้กูไหม

เฟซบุ๊กมันก็เฟซบุ๊ก มันเป็นสื่อ เราจะบอกว่า สื่อ ถ้าเราใช้ประโยชน์ได้ มันก็ใช้ประโยชน์นะ เวลานั้นนักวิทยาศาสตร์เขาคิดสิ่งใดขึ้นมา เขาคิดมาเพื่อเป็นประโยชน์ แต่

ทฤษฎีต่างๆ การกระทำต่างๆ มันมีประโยชน์และมีโทษในตัวมันเอง คนใช้ในทางถูก และทางผิด ถ้าใช้ในทางที่ถูกต้อง มันเป็นประโยชน์ไง ถ้าใช้ในทางผิด อย่างโทรศัพท์เขา เอาไว้เพื่อย่นระยะทาง เขาไว้เพื่อการสื่อสาร แต่เวลาอยู่บ้าน เดี่ยวนี้โทรศัพท์ใครๆ ก็ ปวดหัวเลยนะ กริ่งๆ มาแล้วนะ เสนอสินค้ามาแล้ว

จนเขาบอกว่า เมืองไทยเรามันแปลก เมืองนอก เรื่องสิทธิส่วนบุคคล เขาไปล่วง เขาไม่ได้หรอก แล้วถ้าทำกันอย่างนี้นะ หน่วยที่ว่าเก็บข้อมูลนี้ต้องฟ้องให้หมดเลย เอา ความลับของเราไปเที่ยวขายได้อย่างไร แล้วเขาก็โทรมาจ่าราคาญ เดี่ยวๆ ก็โทรมา เดี่ยวๆ ก็โทรมา แล้วมันรู้ได้อย่างไรละ นี่ไง สื่อทุกอย่าง การกระทำทุกอย่างมันมีดีและมี เลวอยู่ในตัวมันเอง ในเฟซบุ๊กก็เหมือนกัน

ฉะนั้น เราจะบอกว่า เขาบอกว่าในปัจจุบันนี้มีคนไปทำบุญแล้วเขียนลงในเฟซบุ๊ก แล้วผมไปเห็นด้วย ผมอนุโมทนาที่ถูกต้องไหม

เราเห็นสิ่งใดที่มันเป็นแง่บวกแล้ว ดุสิ เด็กมาวัด เด็กมาวัดเดี๋ยวนี้ใครมาเขาชื่น ชมนะ โอ้โฮ! เดี่ยวนี้เด็กตัวน้อยๆ มันก็มาวัดเนาะ เมื่อก่อนเราแก่เฒ่าแล้วค่อยมากันไง โอ้ย! เดี่ยวนี้เขาเห็นเด็กมาวัด ผู้ใหญ่เขาชื่นชมกันมากเลยนะว่าเด็กรุ่นใหม่เดี๋ยวนี้เริ่ม มาวัด เพราะธรรมะมันเป็นสัจจะเป็นความจริงที่ทุกคนพิสูจน์ได้ เด็กก็พิสูจน์ได้ ใครๆ ก็ พิสูจน์ได้ ถ้ามันพิสูจน์ตั้งแต่เด็กขึ้นมาแล้ว มันทำตั้งแต่เด็กมันก็เป็นประโยชน์ของเขา มันเป็นประโยชน์ของเขาเอง ฉะนั้น สิ่งที่เขาเห็นว่าเด็กมันมาวัด ทุกอย่างมาวัด มัน เป็นประโยชน์กับเขา มันวัดใจ มันเป็นประโยชน์ตรงนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าในเฟซบุ๊กเขาเขียนอย่างนั้นนะ สิ่งที่ว่าเวลาข้อที่ ๑. อนุโมทนา อย่างนี้ถูกต้องไหม

ถูก เราเห็นใครทำดี เห็นเด็กมาวัดมาวา เราชื่นชมไปกับเขาอะ อิม! มันมาวัดมา วาเนาะ มันมาเข้าใกล้พระ เข้าศีลเข้าธรรม ดีกว่ามันไปตามเพื่อนมันไป แล้วเพื่อนพาไป ไหนก็ไม่รู้ แล้วมันจะไปไหน เราไม่รู้ได้ เออ! ถ้าอย่างนี้มาปลอดภัย แล้วอย่างว่า เขา เรียกคบบัณฑิต คนที่เป็นบัณฑิต คนที่แสวงหาความดีแล้วไปแสวงหาความดี

“หลวงพ่อก แล้วเพชฌัญญ์ไม่เป็นบัณฑิตหรือ เขาไปทำบุญมา เขาเขียน ไม่เป็นบัณฑิตหรือ”

เวลาลูกศิษย์เรามาพูดนะ เวลาเขาไปดูในพันทิป เขาเห็นคนที่มาทำบุญที่วัดเรา แล้วเขามาถ่ายรูปโดยที่พวกเราไม่เห็น แล้วเขาก็ไปลงในพันทิป ลูกศิษย์เราก็เขียนเข้าไปถามเขา บอกว่า “คุณเอามาเขียนอย่างนี้ได้ยังไงล่ะ คุณเอามาลงได้อย่างไร”

เขาบอก “ทำไมจะลงไม่ได้ ก็ผมไปวัดมา ผมไปวัดหลวงพ่อกมา ผมก็ถ่ายรูปมา แล้วผมก็เอามาลง ทำไมมันจะไม่ได้”

แต่ลูกศิษย์ของเราอยู่ที่นี้เขาไม่เคยทำกันอย่างนั้น เขาก็เขียนเข้าไปถามเขา บอกว่าเอ็งเอารูปวัด รูปศาลา เอารูปหลวงพ่อกลงได้อย่างไร

“อ้าว! ก็ไปทำบุญมา”

เออ! ้วยรุ่นไง ตามสิทธิ์ เขามีสิทธิ์ เป็นสิทธิ์ของเขา อ้าว! เขามีโทรศัพท์ เขาก็ถ่ายของเขา แล้วเขาก็ไปเขียนลงในพันทิป

ลูกศิษย์เราไม่เคย เขาก็บอกว่าที่วัดนี้ไม่ทำอย่างนั้น เพราะทำอย่างนั้นเขาเรียกว่ามันเป็นกระแสดลกใจ ถ้าทำอย่างนั้นไปมันก็เป็นโลกๆ ไปหมด แต่ถ้าในสิ่งที่เขาเขียนกัน อันนั้นมันก็เป็นโลกนะ

แต่ถ้าเราจะทำของเราเนะ เราจะบอกว่า คำว่า “เป็นโลกกับเป็นธรรม” คำว่า “เป็นธรรม” เป็นธรรมคือทำเพื่อประโยชน์กับเราไง ถ้าเป็นโลก มันเป็นกระแสเพื่อการประชาสัมพันธ์ แต่โลกเขาต้องการนะ โลกเขาต้องการ แต่ถ้าเราจะเอาความจริงของเราเราไม่ต้องการ เราเอาความจริงของเรา

นี่ข้อที่ ๒. เรื่องเพชฌัญญ์ เราไม่เห็นด้วย เราไม่เห็นด้วย เพราะว่าใครมาขอณะ ที่วัดนี้มีสถานีวิทย์ มีทีวีดาวเทียม มาขอเยอะมาก มาขอเราไปออก...โน้ๆ ไม่ให้ มีคนมาขอเยอะ มาขอเรานี่ไม่ให้ ไม่ให้

เพราะว่าเขาไปแล้ว ไซ้ เรายืนยันในเทพที่เราเทศน์ไว้ทั้งนั้นนะ แต่เอาไปอย่างนั้น บ๊ีบ มันร้อยพ่อพันแม่อยู่ในทีนี้นั้นนะ แล้วเอาเราไปมั่วกับเขา มันไร้ประโยชน์ไง มันไม่เป็นประโยชน์

ถ้าใครมีโชคมีอำนาจวาสนา มันก็เข้ามาในเว็บไซด์เรา ถ้าใครไม่มีโชคไม่มีอำนาจไม่มีวาสนา เออ! เอ็งก็ไปหาที่อื่น มันก็กรรมของสัตว์ ไม่แปลก

ไม่ให้ ไม่ให้ คนมาขอหลายเจ้า ไม่ให้ อยากรู้ก็ไม่ให้ จนเขารู้กันเอง บอกหลวง พ่อไม่ให้ เขาก็เลยไม่มาทั้งหมดเลย เออ! หลวงพ่ออยู่คนเดียววนะ อย่มาอยู่กับสังคมนะ คนเก่งนัก ไปแขวนไว้บนต้นไม้ อย่มาอยู่กับใคร

เออ! ไม่ยุ่ง ไม่ต้องห่วงว่าจะไปยุ่ง

นี่พูดถึงในเฟซบุ๊กไง ถ้าอย่างนั้นมันก็ไหลไปตามกระแสกันไปหมด มันเป็นโลกหมด นี่ข้อที่ ๒. นะ

๓. ถ้าสิ่งที่ในข้อที่ ๒. ถูกต้อง การที่ผมไปทำบุญมาแล้ว และผมจะเขียนในเฟซบุ๊กเพื่อได้ทำบุญอย่างนี้มา แล้วเอาบุญนี้มาฝากเพื่อว่าเป็นการบอกบุญแก่เพื่อนและผู้อื่นให้ร่วมอนุโมทนาบุญด้วย อย่างนี้ได้ และถูกต้องไหมครับ”

ได้และถูกต้องในสังคมของโยม มันเป็นสิทธิ์ ในเมื่อมันเป็นสิทธิ์ของโยม คำว่า “เป็นสิทธิ์ของโยม” โยมนะ ยังไม่ได้มาปฏิบัติ แล้วพอมานำปฏิบัติแล้ว พอปฏิบัติแล้วมันก็ต้องการสถานที่ ต้องการต่างๆ

เวลาคนมาปฏิบัติใหม่ๆ ในวัดนี้ ผู้ที่มาใหม่นี้ ใ้โฮ! เข้ามาในวัด ตกใจเลย ใ้โฮ! จะอยู่ได้อย่างไร ไม่มีอะไรเลย เขาตื่นตื่นกันมาก แต่พออยู่ไปๆ “หลวงพ่อก็คือคนคลุกคลีเกินไปเนาะ ทางนี้ก็มีเสียงดัง ทางนี้ก็เสียงดัง” เห็นไหม มันจะพัฒนาขึ้นมาแล้ว นี่ถ้ามันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

ถ้าอย่างสิทธิ์ของโยม โยมเป็นโยม โยมมาวัด โยมก็เก่งมากแล้ว ตบมือ มาวัด คนที่ไม่มาวัดคือคนที่ไม่เอาไหน คือคนที่เป็นชาวพุทธแล้วไม่สนใจเรื่องศาสนา ใ้คนที่มาวัดก็เก่งกว่าคนที่ไม่มาวัดใช่ไหม ใ้คนที่มาวัดแล้วปฏิบัติก็เก่งกว่าคนที่ไม่มาวัดเฉยๆ

ใช้คนที่ปฏิบัติแล้วเขาอยากจะวิเวก เขาก็เก่งกว่าคนที่มาปฏิบัติแล้วปฏิบัติไม่ได้ มันก็เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

ถ้าข้อที่ ๒. บอกถ้าโยมมาทำบุญแล้วไปเขียนลงเฟซบุ๊ก อย่างนี้ถูกต้องไหม...ถูก

ใช้ได้ไหม...ได้ เรื่องของโยม เพราะโยมทำได้ไง เพราะอะไร เพราะถ้าจิตใจของเรา จิตใจของเราเพื่อบวก คิดบวกไป เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มาดูหัวใจของเรา ที่พัฒนาขึ้น มาดูความคิดเราที่พัฒนาขึ้น ถ้าสิ่งนี้มันก็เป็นบวกไป

แต่เวลาคนเขามาวัดแล้ว ถ้าเขามาคิดอย่างนี้ด้วย พอเห็นคนอื่นเขาทำไง เอ๊ะ! เขาเรียไรกันได้นะ เขารวบรวมปัจจัยไปถวายวัดได้ เราก็ทำบ้าง เออ! มันก็จะเริ่มมีแล้วนะ แล้วถ้าไปวัดนั้นๆ มันเป็นเรื่องโลกไปหมด

ฉะนั้น ถ้าเป็นเรื่องของโยม...ถูก

แต่วัดเราเมื่อก่อน ปีที่แล้วหรือปีก่อนไม่รู้ ที่วัดนี้มีกฐิน แล้วเขาก็ไปเปิดในเฟซบุ๊ก จะรวมเงินมาทอดกฐินที่วัดเรา เราก็ไม่รู้เรื่อง เขาก็ทำกันเองด้วยเจตนาดี ลูกศิษย์ไปเห็น เข้า มาฟ้อง

เราบอกเลย บอกว่าไม่รู้เรื่อง ลูกศิษย์ไป ลูกศิษย์เรามันแบบว่าติดดาบหมด ไปถึงก็ไปใส่เขาหมดเลย จนเขาปิดหมด

เพราะพวกเราไม่เคยทำ ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา เราไม่ยุ่งด้วย เพราะในวินัย ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา ญาติ ๗ ชั่วโคตร พระพูดได้ ขอได้

ถ้าไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา เราจะเน้นย้ำกับพระเราตลอด ไม่ใช่ญาติ อย่าไปยุ่งกับเขา เขาไม่ได้ปวารณาให้เรา ห้ามขอ ถ้าขอ ได้มา เป็นนิสสัยศรัทธาจิตดี ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา อย่ายุ่ง

แม้แต่มาปวารณาให้เรา เรายังรับปวารณาเพราะน้ำใจเขา แต่ไม่เคยยุ่งกับเขา เพราะเราเป็นนักรบ เราจะรบกับกิเลสของเรา แต่ถ้าใครเขามาวัดแล้วเขาอยากจะทำบุญนั้นเป็นสิทธิ์ของเขา นั่นคือผลประโยชน์ของเขา คือบุญของเขาที่เขาจะทำ เราปิดกั้นเขาไม่ได้ แต่เราไม่ก้าวล่วงอย่างนี้เลย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะปฏิบัติไปแล้วมันจะ

เห็นเรื่องอย่างนี้ เพราะปฏิบัติไปแล้ว จิตใจของเราก็วิตกกังวลไปหมด ถูกไม่ถูก ผิดไม่ผิด มันวิตกกังวลไปหมดเลย แล้วคิดดูสิ เขาไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวรรณา เขาอยากจะทำบุญด้วย ไปบอกอะไรเขามา พบบอกเขามาแล้ว มันจริงหรือไม่จริงละ

“หลวงพ่อบอกว่าสร้างกุฏิ แล้วทำไมหลวงพ่อเอามาสร้างศาลาละ โกหกผม”

อ้าว! ยุ่งแล้ว

“อ้าว! หลวงพ่อบอกจะสร้างส้วม ทำไมสร้างเจดีย์ล่ะ”

อ้าว! ผิดอีกแล้ว

ฉะนั้น แล้วแต่เขา นี่พูดถึงวัดที่เขาสร้าง

แต่ของเรานะ เรามั่นใจมาก เรามั่นใจในการสร้างหัวใจ เรามั่นใจในการสร้างคุณธรรมในหัวใจคน มันมีค่ากว่าเงินกว่าทอง มีคุณค่ากว่าทุกอย่าง อย่าง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่มั่นบอกกับหลวงตาว่า ประเสริฐมาก เลิศเลอมาก เทิดไสงศรีระไว้ เราไปศึกษากันมา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เรายังไม่ได้ทำหัวใจของเราให้มีคุณธรรมขึ้นมา เราไม่ได้ทำหัวใจของเราให้เข้มแข็งขึ้นมา ตรงนี้แหละสำคัญที่สุด

ศาสนา ถ้ามันจะเจริญ เจริญในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะมันเจริญในใจหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะท่านรู้จริง ท่านถึงมาตีแผ่ข้อเท็จจริงให้พวกเราได้ประพฤติปฏิบัติ

ไ้เราไปศึกษามานี้มันเป็นการดันการเดา การดันการเดา การคาดการหมาย แล้วก็สอนกันไปโดยการคาดการหมาย จะผิดก็ไม่ใช่ จะถูกก็ไม่ใช่ ครึ่งๆ กลางๆ ต่างคนต่างละล้าละลัง ต่างคนต่างไม่แน่ใจ ต่างคนต่างประพฤติปฏิบัติด้วยความไม่แน่ใจ เราทำอะไรด้วยความไม่แน่ใจ มันจะได้ผลด้วยความแน่ใจได้อย่างไร

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นของเราท่านมั่นคง ท่านแน่ใจ เพราะหลวงปู่มั่นท่านพูดตลอด แล้วท่านเทศน์ตลอด “ต้องอย่างนี้ ต้องอย่างนี้ ต้องอย่างนี้

**มันต้องเป็นอย่างนี้ ศิลต้องเป็นอย่างนี้ สมิติต้องเป็นอย่างนี้ ปัญญาต้องเป็น
อย่างนี้ เป็นอย่างอื่นไม่ได้ เป็นอย่างอื่นไม่ได้ ต้องๆๆ”**

แล้วพวกเราก็ทำตาม ทำขึ้นไป พอไปถึงอันเดียวกันแล้ว อ้อ! เพราะมันต้องเป็น
อย่างนี้ ท่านรู้รอบอยู่แล้ว พอเราปฏิบัติไปถึงเข้า เราทิ้งเลยนะ อ้อ! ไม่ต้องบอกกันเลย
ไม่ต้องพูดเลย นี่ไง นี่พูดถึงว่าสิ่งนี้มันถึงว่าเป็นความจริงใจ

ฉะนั้นว่า มันเป็นสิทธิ์ ถ้าสิทธิ์บอกว่า ถ้าข้อ ๒. ถูก ข้อ ๓. ผมงก็ทำบ้างก็ถูก

เออ! เป็นสิทธิ์ๆ แต่ในความเห็นของเรา เพราะเราเป็นนักปฏิบัติ เราเป็นลูกศิษย์
กรรมฐาน กรรมฐาน เห็นไหม ในนวโกวาท มีการเล่นที่ไหน ไปที่นั่น นี่เรียกอบายมุข
อบายภูมิ อบายมุข เราไม่ยุ่งด้วย มีการมหรสพสมโภช ถ้าเป็นกรรมฐานเขาไม่ยุ่งด้วย
เลย ที่ไหนมีสิ่งใด มันเป็นเรื่องของโลก แต่เราจะค้นหาใจของเรา

**ถ้าค้นหาใจของเรา เราจะมีเป้าหมาย อธิษฐานบารมี เป้าหมายในการ
ประพฤติปฏิบัติ เป้าหมายแก่การค้นหาหัวใจของเรา เป้าหมายของการรื้อค้น
เป้าหมายของการหาอริยสัจ นี่เป็นลูกศิษย์ของกรรมฐาน**

แต่ในเรื่องการบุญกุศลนั้นเป็นเรื่องของชาวพุทธ เรื่องของคฤหัสถ์ เรื่องของผู้ที่
หวังผลของบุญ

แต่เราหวังผลของมรรคผล หวังผลของคุณธรรม หวังผลของความมั่นคงในใจ
ฉะนั้น กรรมฐานเป็นอย่างนี้

ฉะนั้น พอกรรมฐานเป็นอย่างนี้ไป เวลาโยมเข้ามาโยมก็เลยบอกว่า “แหม! เข้า
มาวัดแล้วทำไมไม่เห็นมีอะไรเลย”

ไม่มีอะไรนี่แหละมี ใจที่มีนั่นแหละไม่มี ใจที่มีนั่นแหละไม่มีอะไรเลย เพราะมัน
ว่างเปล่า

ใจที่ไม่มี มีไม่มีเพราะหัวใจมันมีหลักใจ ที่ไม่มีอะไรเลยเพราะหัวใจอยู่ได้ใจ เพราะ
ที่ไม่มีมีเลย ความว่าง ความไม่มีสิ่งใดเลย แต่มันมีคุณธรรมในใจ

ไอ้ไม่มีอะไรเลยนะมี ไอ้ที่มีเยอะแยะเลยนะไม่มี ไม่มีเพราะอะไร เพราะมันจ้าง บริษัทจัดงาน มันจัดได้หมด เดียวนี้มึงงานตามวัด เขาไม่จัดกันเองแล้ว เขาเหมา เหมาให้ คนทำให้

แต่ของเรานี้ใครจะมาเหมามรรคผลนิพพาน ใครเหมาได้ ภูเขาเดียวนี้ ใครเหมา ได้ ใครมาเหมาเรื่องทำสมาธิแทนกันได้ ภูเขาทั้งหมดเลย จ้างหมดเลย...ไม่มีหรอก มันไม่มีอยู่ในโลกนี้ นี่ลูกศิษย์กรรมฐาน

ฉะนั้น ข้อที่ ๓. ว่า ถ้าเขาทำอย่างนั้นถูก ผมก็ต้องถูกใช้ใหม่

เออ! เป็นสิทธิ์ของโยม แต่ถ้าเป็นกรรมฐาน เราหวังเรื่องการวิเวก ห่วง อยากรได้เวลา อยากรได้เวลามากเพื่อนั่งสมาธิ เดินจงกรม เราอยากรได้เวลา ส่วนตัวเพื่อภาวนา ไม่ใช่อยากรได้เวลาหน้าบ้าน กตเอาๆ อยากรได้เวลาคอย ตอบคำถามเขาไป ทำบุญที่ไหนมา ดีหรือเปล่า หลวงพ่อดำหรือไม่ดำ แล้ว คอยตอบคำถามเขา แต่ถ้าเราเอาเวลามาภาวนาดีกว่า

ถ้าถูก ถูกของโยมไป จะบอกว่าผิดทั้งหมด สื่อใช้ประโยชน์ก็เป็นประโยชน์ ใช้ เป็นโทษก็เป็นโทษ ใช้เพื่อหลอกหลวงเขาก็ได้หลอกหลวงเขา ใช้เพื่อเมตตากรุณาเพื่อ ประโยชน์เขาก็ประโยชน์เขา อยู่ที่คนใช้

“๔. ถ้าเราได้อ่านเรื่องราวในสมัยพุทธกาล เช่น ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีท่านได้ สร้างวัดเซตวันถวายพระพุทธเจ้า เมื่อเราอ่านแล้วเกิดความซาบซึ้งในบุญนั้นแล้วเรา ร่วมอนุโมทนาบุญด้วย ซึ่งเหตุการณ์นี้ผ่านมานานแล้ว ถือเป็นกรร่วมอนุโมทนาไปด้วย ใหม่”

ถือว่าใช่ ถือว่าเพราะอะไร เพราะเวลาเราศึกษาเรื่ององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า เห็นใหม่ ก็เหมือนกัน เราศึกษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๐๐๐ กว่า ปีมาแล้ว ที่นี้อนาถปิณฑิกเศรษฐีก็ได้สร้างบุญกุศลมากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า ได้สร้างวัดถวาย

ถ้าเราเห็นว่าเป็นประโยชน์ เวลาอ่านไป อย่างนี้เวลาเราศึกษาไป องค์คุณมาด เวลาโดนอาจารย์เขาใช้อุบายเพื่อจะให้ทางราชการมาฆ่า แล้วเวลาองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าไปโปรดเขา คติธรรมมันมีเยอะไปหมด เวลาศึกษาพระไตรปิฎกขึ้นมาแล้วเราเอาคติธรรมมาเป็นที่ตั้ง แล้วเราเอามาใคร่ครวญในใจของเรา ดูชีวิตคนมันเป็นอย่างไร ชีวิตคนแต่ละคนมันเกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติ มันมาเจอวิกฤติแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน เราเจอวิกฤติอย่างไร แล้วชีวิตเราล่ะ มีวิกฤติไหม แล้วชีวิตเรามันทุกข์ยากไหม ถ้าชีวิตเรามันทุกข์ยากไปหมดเลย เราจะทุกข์ยากมากเลย แต่ถ้าชีวิตคนอื่นเขาก็ทุกข์เหมือนเรา บางคนทุกข์กว่าเราอีก บางคนพ้นวิกฤติมาได้มันน่าตื่นเต้นมากเลย แล้วเราจะดำรงชีวิตอย่างไร นี่เอามาคิด

แล้วถ้าเห็นว่าอนาถปิณฑิกเศรษฐีเขาทำอย่างนั้นเราก็อนุโมทนาไปกับเขา อย่างนี้ถูกต้อง ใช้ได้ มันเป็นสัจจะมันเป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในพระพุทธศาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านเทศนาว่าการในสมัยพุทธกาล เวลาท่านย้อนกลับไปอีกว่าอดีตชาติเขาเป็นอย่างไร มันมีที่มาที่ไปหมด แต่มีที่มาที่ไปแบบนั้นแบบผู้ที่หูตาสว่าง

แต่ของเรา ถ้าหูตาของเรา เราเป็นคนหนา เรายังมองไม่ทะลุปรุโปร่ง เราก็เอาคติธรรมไป ศึกษาแล้วเอาคติธรรมมาเป็นประโยชน์กับเรา มาเป็นประโยชน์กับเรา เราก็ดูเพื่อหัวใจเรา มันใช้ได้หยาบ กลาง ละเอียด มันใช้ได้ทุกแง่มุม ถ้ามันทุกแง่มุมนะ กรณีอย่างนี้ นางภิกษุณีที่ว่าสมัยบวชจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา มันไปวิเวก ไปโดนรังแกอะไร ในพระไตรปิฎก ไปอ่านแล้วเศร้า เศร้ามากนะ เรื่องภิกษุณี ศीलของภิกษุณีแต่ละข้อที่เกิดขึ้นมา

เพราะเราดูมาแล้ว พระไตรปิฎก ดูมาหลายรอบ เราค้นคว้าหมด ค้นคว้าเพราะอะไร เพราะเราเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า แล้วถ้าเราไม่ค้นคว้า ไม่ดูคำสอนของท่านเลย เราก็จะไม่ใช่ลูกศิษย์ของท่านจริงนะสิ ดูหมดนะ ในพระไตรปิฎกนี่ค้นหมด แล้วหลายรอบ ค้นว่าเหตุการณ์มันเกิดที่ไหน เหตุการณ์มันเกิดอย่างไร มันเกิดวิกฤติอะไรมันถึงเป็นอย่างนี้ แล้วผู้ที่รอดพ้น รอดพ้นได้อย่างไร รอดพ้นมา มี

แล้วกรณีอย่างนั้นบ้าง เราก็มาเทียบชีวิตเรานี้สิ บางทีชีวิตเราก็ปลอดภัยไปบ้าง บางทีชีวิตเราก็ราบรื่นใช้ใหม่ บางทีชีวิตเรามันก็มีอุปสรรค เห็นไหม ชีวิตคนเรามันไม่แน่นอนแล้วมันมีที่มาที่ไปหมด เพียงแต่เรายังไม่รู้ ถ้าไม่รู้ เราก็รักษาของเราไป

นี่พูดถึงว่า ถ้าอนาคตบิณฑกเศรษฐีเขาได้สร้างบุญกุศลมาขนาดนั้น เรา
อนุโมทนากับเขา ได้บุญใหม่

ได้ เราชะลึกแต่ความดีๆ ได้หมดแหละ เราพุทโธๆ นี่ก็ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พุทโธ
นี่ก็อนุโมทนากับพระพุทธเจ้า พุทโธก็พุทโธะไง พุทโธะ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าไง เรากำหนดพุทโธๆ นี่ก็อนุโมทนากับพระพุทธเจ้า ไม่ใช่อนุโมทนากับบิณฑก
นี่พูดถึงอนุโมทนากับบิณฑกนะ

“๕. ถ้าเราเดินทางไปวัดแล้วไปเห็นเจดีย์พระพุทธรูปที่เขาสร้างไว้สวยงาม แล้ว
เราร่วมอนุโมทนาบุญกับเขา ถือเป็นอนุโมทนาใหม่ครับ”

ถือว่าเป็นนะ มันเป็นบุญคุณจากบรรพบุรุษของเรา บรรพบุรุษของเราจิตใจเป็น
คุณธรรม เขาได้สร้างของเขาไว้ เขาดูแลของเขาไว้ แต่มันเป็นวัตถุ

แต่ถ้าใครปฏิบัตินะ ครูบาอาจารย์ของเราอย่างเช่นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่าน
นิพพานไปหมดแล้ว เวลาไปเห็นพระธาตุพนม หลวงปู่เสาร์กับหลวงปู่มั่นท่านเป็นคนมา
เจอพระธาตุพนม มีแต่ถ้าวัดย์ปิดไปหมด แล้วท่านพาประชาชนเข้ามาตากถางขึ้นมาไว้
แล้วท่านก็บอกไว้เลยว่า ให้คนที่บ่เป็นเจ้าของ คนที่เขามีนุญมาพัฒนา ท่านแค่ทำความ
สะอาดแล้วให้คนดูแล พระธาตุพนมนี้

สิ่งที่เป็นถาวรวัตถุที่มีคุณค่าในประเทศเรา ครูบาอาจารย์เราท่านไปพบไปเจอ
ท่านทำไว้พัฒนาไว้เพื่อคนอื่นต่อไป เวลามันนานไป เวลาบ้านเมืองเขาย้ายไปแล้ว สิ่ง
นั้นเขาก็ทิ้งร้างไป แต่เวลามาพัฒนาใหม่ๆ ใ้กรรมนี้มันมีของมันอยู่อย่างนี้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเขาไปเห็นวัดที่สร้างเจดีย์ เราก็อนุโมทนาไปกับเขานะ แล้วเรา
จะมีวาสนาทำได้อย่างนั้นหรือเปล่า

แต่ถ้าเรานั่งลงแล้วขัดสมาธิ เรากำหนดลมหายใจเข้าพุท ลมหายใจออกโธ ทุก
คนมีสิทธิทำได้ ทุกคนมีสิทธิ์เลย แล้วถ้ามันมีบุญกุศลขึ้นมา ถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมา เรา
มีเจดีย์กลางหัวใจ เราอ่านพระไตรปิฎกมาเอง ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าบอกว่า ถ้า
ใครทำสมาธิได้ เหมือนมีบ้านมีเรือนหลังหนึ่ง ถ้าใครทำสมาธิไม่ได้ เหมือนคนบ้านร้าง
ไม่มีที่พึ่งที่อาศัย

ฉะนั้น ถ้าเราทำสมาธิ เรามีเจตีย์กลางหัวใจเลย ที่เราไปดูสิ่งทีว่าเป็นเจตีย์ เป็นวัตถุต่างๆ ที่สวยงาม แต่ถ้าเราทำความสงบขงใจ เรามีเจตีย์กลางหัวใจแล้ว นี่ถ้าเราพัฒนาได้

สิ่งทีเราเห็นภายนอกนั้น สาธุ ก็เป็นคุณงามความดี เป็นคุณงามความดี เป็นหัวใจที่เป็นธรรมจากบรรพบุรุษของเราท่านได้สร้างของท่านไว้ แล้วถ้าเราไปเห็น เราก็อนุโมทนาไปกับท่านนั้นแหละ แต่สุดท้ายแล้วถ้าจะประพฤติปฏิบัติ เราต้องเข้ามาทีนี้

ฉะนั้น สิ่งทีว่าถูกใหม่ ถูกหมด ถูก ถูกแล้วเพียงแต่ว่าเรา เราจะใช้เป็นประโยชน์ ถ้าใจเป็นธรรมมันจะเป็นประโยชน์ ทุกๆ เรื่องจะเป็นประโยชน์ ประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับวัฒนธรรม เวลาถึงคราวสงครามต์เขาก็ไปทำความสะอาดกัน มันเป็นวัฒนธรรม มันเป็นของเราชาวพุทธ มันเป็นประโยชน์ แต่หัวใจเรายังเกิดยังตายอยู่ที่นี่

แต่ถ้ามันภาวนาแล้ว ประโยชน์แท้มันอยู่ทีนี้ ประโยชน์แท้มันอยู่ทีว่า เวลาศาสนา ศาสนาเจริญในหัวใจของสัตว์โลก สิ่งนั้นเป็นวัฒนธรรมประเพณีจากภายนอก ถ้ามันถูกใหม่ ถูก ถูกส่วนหนึ่ง แต่ถ้าจะเอาจริงเอาจังนะ มันจะวางนั้นหมด แล้วเข้ามาทีนี้แล้วจบหมดเลย นี่ถ้ามันพัฒนาขึ้นมาจะ

ถาม : เรื่อง “การเข้าถึงฐานของจิต”

กราบนมัสการพระอาจารย์ กระผมปฏิบัติภาวนาอย่างสม่ำเสมอ ทำความสงบขงใจได้บ้างไม่ได้บ้าง ความสงบขงใจแต่ละครั้งทีเกิดจะใช้เวลาและหนทางทีดำเนินไปสู่ความสงบขงใจนั้นไม่เหมือนกัน บางครั้งก็ถูกสัญญาครอบงำจนไม่สามารถทำใจให้สงบได้

พักหลังผมใช้วิธีดูลมหายใจพร้อมคำบริกรรมพุทโธควบคู่กันไป ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนเกิดความรู้สึกทีบริเวณกลางหน้าอก ก็จับเอาความรู้สึกนั้นดูความรู้สึกนั้น บางครั้งก็กำหนดพุทโธควบคู่ไปกับการดูความรู้สึกนั้นทีเกิดขึ้นได้ บางครั้งก็ไม่ได้ ทำแบบนี้เรื่อยไป

มีอยู่ครั้งหนึ่งเกิดอาการหายใจไม่ออก หายใจติดขัด เกิดความกลัวตายขึ้นมา แต่ทีภาวนาต่อไปจนรู้สึกวามองเห็นความกลัวตายอยู่กลางหน้าอก มีความรู้สึกกลัว

ตายนั้น รู้สึกตื่นเต้น แต่ก็ยังจดจ่ออยู่กับความกลัวตาย สักพักลมหายใจหายไป นึกคำ
 บริกรรมพุทโธเท่าไรก็นึกไม่ออก คิดอะไรก็ไม่ออก แต่ก็ได้ยินเสียงรอบข้าง ไม่ได้ใส่ใจ
 เสียงนั้นเพราะมันไม่ได้รู้สึกว่ามันน่ารำคาญ แต่ใส่ใจกับความรับรู้ที่เกิดขึ้น ไม่มีร่างกาย
 ความรับรู้เกิดขึ้นบริเวณกลางหัว เป็นอยู่อย่างนี้ประมาณ ๔ หรือ ๕ นาทีก็กลับมาที่ลม
 หายใจเข้าออกเหมือนเดิม พอออกจากสมาธิ มีความรู้สึกเบา อิมใจบอกไม่ถูก จึงมี
 คำถามดังนี้

๑. ในขณะที่ทำงาน เมื่อมีสิ่งกระทบ ไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์ มันจะเกิดความรู้สึกที่กลาง
 หน้าอกเสมอ เมื่อดูเข้าไปในความรู้สึกนั้นกลับรับรู้ว่าจะไม่สุขไม่ทุกข์ อาการแบบนี้คืออะไร
 ครับ

๒. อาการในขณะภาวนาที่ผมเล่ามาข้างต้นเป็นผลของการปฏิบัติภาวนาถูกต้อง
 หรือไม่ครับ

๓. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกลางหน้าอกนั้นใช่ฐานของจิตหรือไม่ครับ

ตอบ : นี่เวลาภาวนาไป ภาวนาได้บ้างไม่ได้บ้าง นี่คือการฝึกฝน เหมือนนักกีฬา
 นักกีฬาที่ยังเล่นไม่ชำนาญเขาก็จะฝึกของเขาเป็นพื้นฐานของเขา นี่ก็เหมือนกัน เวลา
 เรากำหนดพุทโธ เราปฏิบัติไป ถ้ามันยังไม่ชำนาญมันก็มีความอย่างนี้ อึดอัดขัดข้องไป
 หมด

แต่ถ้าเรามีความมั่นคง มีเป้าหมาย เราพยายามทำของเรา ถึงเวลาความกลัว
 ตายมันเกิดขึ้น เรากำหนดต่อเนื่องไปๆ จนมันหายหมด มันหายหมด นึกพุทโธก็ไม่ได้
 สิ่งใดก็ไม่ได้ แต่ยังได้ยินเสียงข้างๆ อยู่

ถ้าความจริงแล้ว สิ่งที่ได้ยินเสียงอยู่ ความจริงมันพุทโธได้ แต่ถ้ามันพุทโธไม่ได้
 เสียงข้างๆ จะไม่มีเลย จะไม่รับรู้สิ่งใดเลย นี่พูดถึงระดับของสมาธิใจ แต่อันนี้ไม่เป็น
 ประเด็น เพียงแต่เรามาพูดไว้เฉยๆ เพื่อจะได้ไม่สับสนใจ เดียวถ้าเราพูดบอกว่าอย่างนี้
 ถูกต้องไปหมดเลย เวลาคนไปถึงระดับนี้ก็บอก อ้อ! อันนี้ใช่ออย่างที่หลวงพ่อบรรพกระกันไว้

แต่อันนี้มันเป็นสมาธิ ใจ มันเป็นอุปจาระ มันไม่ลงอัปปนา ไม่ลงอัปปนา
 เพราะว่าถ้าลงอัปปนามันจะสักแต่ว่ารู้ นึกไม่ได้ สิ่งใดไม่ได้ แล้วเสียงก็ไม่ได้ยิน ไม่ได้

อะไรเลย แต่รู้ เห็นไหม ที่บอกว่าไอ้ที่ไม่มีอะไรเลยนะมี ไอ้ที่มีๆ นะไม่มี นี่เหมือนกัน ถ้าไม่รู้อะไรเลยสิ่งใด...รู้ สักแต่ว่ารู้ อันนั้นกรณีหนึ่ง

แต่กรณีผู้ถามที่บอกว่า เวลามันกลัวตายแล้วมันดับหมดหายหมด

อันนี้เป็นผลของความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ผลของมันได้ ๔-๕ นาที แต่ถ้าเป็นอัปนาบางทีลงไปหลายๆ ชั่วโมงเลย อันนี้ผลของการปฏิบัติใจ

นี่พูดถึงทำอย่างนี้ถูกต้องไหม

ถูกๆ ถูกต้อง ถูกมาด้วยคุณสมบัติ ถูกมาด้วยการกระทำ ถูกมาด้วยผลที่เราได้รับ แต่มันจะมีถูกมากไปกว่านี้คือละเอียดมากกว่านี้ ดีไปมากกว่านี้ ชัดเจนมากกว่านี้ ต่อไปข้างหน้า ถ้าเราทำไปเราจะรู้ แต่ถ้าทำมาขนาดนี้ถูกไหม ถูก ได้มาอย่างนี้ถูกต้อง

“๑. ในขณะที่ทำงาน เวลาขณะที่ทำงานออกมาแล้วทำงานอยู่ เวลาเรากำหนด สิ่งใดเข้าไปถึงกลางหน้าอก สิ่งที่ได้รับรู้ขณะนี้คือมันไม่สุขไม่ทุกข์”

หลวงตาท่านสอน ท่านบอกว่าทำความสงบบ่อยๆ ครั้งเข้า บ่อยๆ ครั้งเข้า ทำความสงบบ่อยๆ ครั้ง พอมันสงบแล้วมันเข้าไปสงบ เดียวก็คลายออก ทำความสงบเข้าไป เดียวก็คลายออก ทำบ่อยครั้งเข้าๆ จนจิตเป็นสมาธิ จนจิตเป็นสมาธิ ถ้าจิตเป็นสมาธิ จิตเป็นสมาธิมันมีคุณสมบัติของมันไง ถ้าเราทำความสงบบ่อยๆ ครั้ง จิตมีสมาธิ คือว่ามันตั้งมั่นของมัน เอกัคคตารมณ์ มีสิ่งใดเข้ามากระทบมันรู้เท่าๆ มันจะอยู่ของมัน อยู่อย่างนี้ได้พักหนึ่ง นี่ผลของมัน ผลของสมาธิ

ฉะนั้น เวลาเขาบอกเขาออกมาแล้วมีอะไรเข้ามากระทบ มันไม่สุขไม่ทุกข์

ไม่สุขไม่ทุกข์ นี่ผลของมัน ผลของมัน วิบาก เราทำความดีขึ้นมา เราได้คำชม เราได้สิ่งดีๆ มา นี่เราปฏิบัติมา จิตมันลง จิตมันปล่อยมันวางขึ้นมา แล้วมันก็มีคุณสมบัติของมัน เวลาสิ่งใดมันเข้ามากระทบไม่สุขไม่ทุกข์ เห็นไหม ไม่สุขไม่ทุกข์มันคืออะไรละ

ไม่สุขไม่ทุกข์คือมันปล่อยวาง มันไม่รับรู้ คือมันไม่เสวย มันไม่หยิบฉวยมาเป็นสมบัติของมัน กระทบแล้วก็วาง กระทบแล้วก็วาง แต่มันเป็นได้ไม่นานหรอก เป็นได้ไม่

นานเพราะอะไร เพราะเดี๋ยวกำลังมันเบาลงนะ มันไม่ใช่มากกระทบหรือ วิ่งไปหามันเลย พอเสื่อมาแล้วเดี๋ยววิ่งไปหามันเลย เวลาทุกข์ วิ่งไปตะบับเลย

ไอ้ที่พูดถึงว่าคุณสมบัติมันเป็นอย่างนี้ แล้วมันเป็นอนิจจังไง มันหยุดได้ชั่วคราว แต่ถ้าภาวนาบ่อยๆ เข้า ตรงนี้มันจะตั้งมั่น มันจะดีขึ้น

“๒. อาการในการภาวนาที่ผมเล่ามาข้างต้นนี้เป็นผลจากการปฏิบัติมาถูกต้องหรือไม่ครับ”

อูๆ คำว่า “อู” คำว่า “อูของเด็ก” เด็กทำความดี เราก็ตบมือให้เขา ถ้าเด็กมันจะเรียนหนังสือ ถ้ามันเรียนหนังสือไม่จบ ไม่อู ถ้าเรียนจบ อู อู ตบมือให้เขา อูจบแล้ว มีงานทำหรือยัง ทำงานแล้วทำงานได้ต่อไป อูใหม่ อูๆ อูทุกชั้นตอน อูในวัยวุฒิของเขา ในวัยนี้ควรทำอย่างนี้ ในวัยนี้ เห็นใหม่ เป็นไปตามวัย แต่วัยมันต้องพัฒนาขึ้น ต้องโตขึ้น เพราะเราต้องเป็นผู้ใหญ่ขึ้น สังคมนี้เขาฝากชาติไว้กับเด็กๆ เขาฝากชาติไว้กับเยาวชน ว่าเยาวชนทำตัวดีๆ ขึ้นมา เขาฝากชาติบ้านเมืองไว้กับเรา

นี่อูใหม่ อูๆ แล้วถ้าปฏิบัติขึ้นไปจะดีกว่านี้ ดีกว่านี้

“๓. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นบริเวณกลางหัวอกใช้ฐานของจิตหรือไม่ครับ”

ถ้าจะบอกว่าใช่ก็ได้ แต่ถ้าให้เราพูด เราจะใช้คำว่า “ภพ” ภวาสวะคือภพ สถานที่ ภพ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ นี่ภพชาติ

เราไม่เคยรู้เคยเห็นภพชาติของเรานะ เรารู้แต่สถานะของเรา สถานะของความ เป็นมนุษย์ แต่เราไม่เห็นภพชาติของเราหรอก ถ้าเป็นภพเป็นชาติ ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้ ปฏิสนธิจิต แต่สิ่งที่เรารู้มันเสวยอารมณ์แล้ว มันเป็นจิตโดยอายตนะ มันเป็นภพ เป็นชาติ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าพื้นฐานของจิตใช่ใหม่

ใช่ แต่ถ้าจะให้เราเรียก เราจะเรียกว่าภพ ภพคือภวาสวะ ภพคือสถานที่ ตัวภวาสวะนี้แหละที่ว่าจิตเดิมแท้ฝั่งใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ฝั่งใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

จิตเดิมแท้ที่ส่องใส เห็นใหม่ แต่จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ยังเศร้าหมองอยู่เพราะสถานะ เราผู้สถานะของมนุษย์ แต่เราไม่เห็นจิตใจของเรา ถ้าเราเข้าไปเห็นจิตใจของเราขึ้นมา นี่มันเป็นภวาระเป็นภพ เป็นปฏิสนธิจิต ตรงนี้แหละที่มันรวมทุกอย่างไว้ อดีตชาติภพชาติเท่าไร จิตดวงนี้ไปเกิด แล้วมันรับรู้ไว้ที่นี้หมด ใส่มันเป็นภพที่ละเอียด แต่ถ้าเราปฏิบัติไปมันจะเป็นแบบนี้

ฉะนั้นบอกว่า “ความรู้สึที่ที่เกิดขึ้นกลางอกนี้เป็นฐานของจิตใ้ใหม่”

ใ้ เพราะว่าความคิดแบบเขา เขาคิดได้แค่นั้น ปัญญาอย่างนี้ก็ใ้ได้ แต่ถ้ามันละเอียดเข้าไปมันจะละเอียดเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ในการปฏิบัติมันจะพัฒนาของมัน เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เราเรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มาดูธรรม

มาดูธรรมหยาบ ธรรมหยาบก็พัฒนาตัวเราขึ้นมา

มาดูธรรมละเอียด เราปฏิบัติขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นมา

เขาว่าฐานของจิตอยู่ที่ไหน เขาไปเห็นจิต เห็นภพเห็นชาติของเขา แล้วถ้าปฏิบัติไป มันสำรอกมันคายมันออก มันจะมีคุณธรรมในใจของมัน ถ้ามีในใจ เห็นใหม่ นี่ศาสนทายาทเป็นทายาทโดยธรรม เป็นทายาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตอนนีเราเป็นสาวกสาวกะ เป็นผู้ได้ยินได้ฟัง ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะเป็นทายาท เราจะมีคุณธรรมในใจ

แล้วถ้าคุณธรรมในใจ สิ่งนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงศาสนาพุทธเรานี้ละ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือบันลือสีหนาท คือการสั่งสอนการเทศน์บอกกล่าวนี้แหละสำคัญที่สุดเลย เพื่อจะชักจูงกัน เพื่อจะดึงกันขึ้นมา เพื่อจิตใจที่สูงกว่าดึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมาให้มีสัจจะ ให้มีคุณธรรม ให้ศาสนาเจริญรุ่งเรืองในใจของสัตว์โลก สัตว์โลกจะมั่นคงขึ้นมา ศาสนาจะมีคุณธรรมขึ้นมา เพราะศาสนาเผยแผ่ๆ จนผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจริงรู้จริงเห็นจริงตามความเป็นจริง จะได้เป็นศาสนทายาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอวัง